

הנה: והוא נער. שהיה עושה מעשה נערות
מתקן בשערו ממשמש בעיניו כדי שהיה נראה
יפה:

סביון והוא נער. ומפני נעורו חסא להביא דבת אחיו,
כי לא נסה ולא התבונן לאחרית דבר, אף על פי שהיה אז משכיל
מאד, ושהיה אחר כך מורה לוקני הדור, כאמרו וקנינו יחכם נהלים
קו כס, וזה כאמרו ז"ל (שבת טז) ולא ברודקי עצה:

היבט מ"ט כ"ח
"והנה" כ"ח

את רבתם רעה. כל רעה שהיה רואה באחיו ו בני

לאה היה מגיד לאביו שהיה אוכלין אבר מן
החיי ומזולליו כבני השפחות לקרותן עבדים. ו
וחשודים על העריות ו בשלשטן לקה. על
אבר מן החיי, וישתטטו שעיר עזים במקירתו ולא
אכלתהו חי ט (כדי שילקה בשחיטה) ועל הפה
שספר עליהם שקורין לאחיהם עבדים לעבד
נמכר יוסף. ועל העריות שספר עליהם ונשא
אשת אדוניו וגו':

(ג) מן זקנים. שגולד לו לעת זקנתו.
ואונקלוס תרגם בר חכים הוא ליה ק"ל מה
שלמד משם ועקר מסר לו. נבר אחר שהיה זיו
אקנין שלו דומה לו:

(יא) שמר את הדבר. היה ממתין

ומצפה מחי יבוא וכן שומר אמונים וכן לא
תשמור על השאתי לא תמתין:

שפת תלמי

נ"קשה דהיאן יתכן לומר שבני יעקב יהיו
חשודין על זאת, ואי חיי אמת הוא למה נענש יוסף על זה. ודיל הדאי
לא היו חשודין על זה אלא שיוסף היה טועה בדרך, לכן נענש שהיה לו
לעין כבדו על מה שתשדן על אבר מן החיי, שהיה רואה אותן שאכלו
מבהמה שנשחטה ועדיין מפרכסת דמחר לאכלה רכיון שנשחטה שחיטה
מתירה, והוא סבר שכל זמן שמפרכסת עדיין היא אבר מן החיי, או שהיה
רואה שאוכלין בן מקצה שפותר בשחיטה אמר ואפילו שהוא שר גדול,
ואינו צריך שחיטה מן חידן אלא מפני מראית עין, והוא היה סבור שאבר
מן החיי הוא כיון רציון שחיטה משום מראית עין, ועל מה שוללו בבני
השפחות, הכי פירושו, מפני שהיו קוראין לבני בלהה חלפה בני השפחות,
וכותתם היה שהיו משועבדים לרחל ולגה, וזה אמת הוא שהיו בני
השפחות שהרי גם הפסוק קראם כן, אבל הוא היה סובר מדקדק להו בני
השפחות כונתם שגולדו קודם שנשחתו, אי"כ בגיהם של שפחות היינו
עבדים כנענים: ומה שהיה חושדם על העריות הכי פירושו דק"ל (קידושין
ע) אין משתמשין באשה, ודיל שארם אחר אסור להשתמש באשת איש,
ויוסף היה רואה שהיו משתמשין בעסקי טשא ומתן עמתן לכך חשדן על העריות, אבל שאר דברים שאינו של חיבה או לישא וליתן עמהם מותר.

אמר ר' חניא בר אבא כל
הדברים שאת קורא שדבר יהודה
ליוסף בפני אחיו עד שאת מגיע
ולא יכל יוסף להתאפק הנה בהם
פיוס ליוסף ופיוס לאחיו ופיוס
לבנימין, פיוס ליוסף לומר ראו
היך הוא נותן נפשו על בניה של
רחל, פיוס לאחיו לומר ראו היאך
הוא נותן נפשו על אחיו, פיוס
לבנימין אמר לו בשם שנתתי נפשי עליך כף אני נותן נפשי
על אחיך. ולא יכל יוסף להתאפק וגו'. ר' חמא בר חנינא
אמר לא עשה יוסף בשורה שאלו בעט בו אחד מהם מיד
היה מת. ר' שמואל בר נחמן אמר פהגן וכשורה עשה.
יודע הנה צדקן של אחיו, אמר חס ושלום אין אחי חשודים
על שפיכות דמים.

אמר ר' חניא בר אבא

ואני רואה בפניו שיש באחיו גדולים מאד
ואמה פשיט, אמר לו כל זאת שאתה רואה,
בשכיל הערבנות שערכת אותה. אמר לו מפני מה
לא ערכת את אחיך, בשמירתם אותה לישמעאלים
בעשרים כסף, וערכת את אביך הנזון ואמרת לו,
טרף טרף יוסף, והוא לא חטא לך, אכל זה
שתטא ונגב הגביע, אמר לאכיד, הלך התקל אחר
הדלי. פיון ששמע יהודה כן, צעק ופכה בקול
גדול וקמר נפש. אמר (מד לר) כי איך אעלה אל
אבי ונעצר איננו אתי וגו'. (אמר לו יוסף בוא ונתנפח שנינו, אמר מלך ויסדר דינך).
כך אמר יהודה לנפמלי לך וראה כמה שנקים יש במצרים קפץ וקנר. אמר לו
שנים עשר. אמר יהודה לאחיו אני אחרים מתן שלשה, וטלו כל אחד
אחד, ולא נשאר בהם איש. אמרו לו אחיו יהודה, מצרים אינה כשכם. אם
אתה מתריב מצרים, מתריב את העולם כלו. באותה שעה (ט"ה א) ולא יכל
יוסא להתאפק.

ויהי יוסף יפה תאר. פיון שרצה

עצמו מושל התחיל אוכל ושוחה ג ומסלסל
בשערו אמר הקדוש ברוך הוא אכיד מתאבל
ואמה מסלסל בשערה אני מגדה כף את הדוב

והנה יוסף יפה תאר. פיון שרצה
עצמו מושל התחיל אוכל ושוחה ג ומסלסל
בשערו אמר הקדוש ברוך הוא אכיד מתאבל
ואמה מסלסל בשערה אני מגדה כף את הדוב

(ט) ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם. עליהם, וידע שנתקיימו שהרי השתחוו לו, לשון רש"י. ולפי דעתי שהרכיב בהפך, כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחווים לו זכר כל החלומות אשר חלם להם וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע

בפירונום כי כל אחיו ישתחוו לו בתחילה מן החלום הראשון, והנה אנחנו מאלמים אלומים, כי "אנחנו" ירמוז לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנית ישתחוו לו השמש והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני, וכיון שלא ראה בנימן עמהם חשב זאת התחבולה שיעליל עליהם כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחילה:

ועל כן לא רצה להגיד להם אני יוסף אחיכם, ולאמר מהרו ועלו אל אבי וישלח העגלות כאשר עשה עמהם בפעם השניה, כי היה אביו בא מיד בלא ספק. ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני. ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשכול ואכל על שמעון ועליו, ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת איך לא יחמול על שיבת אביו, אבל את הכל עשה יפה בעתו לקיים החלומות כי ידע שיתקיימו באמת:

גם הענין השני שעשה להם בגביע לא שתהיה כוונתו לצערם, אבל חשד אולי יש להם שנאה כבנימין שיקנאו אותו באהבת אביהם כקנאחם בו, או שמא הרגיש